

SYNTYMÄPÄIVÄPOIKA

Maanantai, 21. heinäkuuta 1969

Lähdemme juhlista aamuyöllä ja äiti ajaa eteenpäin, ensi kovaa, sitten hiljempaa. Minusta tuntuu ettei hän oikein keskity, ajaa vain päästäkseen johonkin tai pois sieltä missä on ollut. Aurinko nousee peltojen takaa ja auton valot loistavat enää himmeinä tiellä. Kaikki on erilaista kuin yöllä.

Äiti pyytää minua etsimään savukkeen ja minä kurotan takapenkiltä käsilaukun, kaivan rojun seasta rasian.

”Tässä”, sanon ja äiti panee savukkeen huultensa väliin ja minä napsautan sytytintä, suojaan liekkiä kuten on opetettu. Äidin käsi tärisee, niin kuin kaikki rohkeus olisi äkisti huvennut hänestä. Mutta minä ajattelen, että hän voisi vieläkin mennä mihin tahansa juhliin, mihin päin maailmaa tahansa, ja kaikki katsoisivat häntä.

Äiti ruuvaa ikkunan auki ja vedän esiin metallisen tuhkakupin. Istumme pitkään hiljaa ja katselen ikkunasta taivaalle. Muutama päivä sitten kuuntelimme radiosta kuinka Apollo 11 laukaistiin Cape Kennedystä, Floridasta, kohti kuuta. Tänä yönä astronautit ovat saapuneet perille. Äiti sanoi, että hänkin haluaisi Floridaan, mutta kuusta hän ei puhunut mitään.

Kun olemme ajaneet jonkin aikaa, äiti huomaa tien vieressä kyltin ja jarruttaa.

”Mitäpä jos menisimme uimaan, mitä sanoisit?”

”Mennään vain, sopii minulle.”

”Välillä pitää tehdä jotain hauskaa, eikö niin? Jotain mitä ei ole ajatellut tekevänsä.”

”Niin kai.”

”Matkaan tulee pieni mutka, mutta tuskin se mitään haittaa. Eihän meillä ole mikään kiire. Vai onko? Onko sinulla kiire tänään johonkin?”

Pudistan päätäni.

”Ei minullakaan”, äiti sanoo, ”ei tosiaan ole.”

Äiti kääntyy risteyksestä. Jossain vaiheessa hän kurvaa auton pientareelle ja sanoo käyvänsä pissalla. Nousemme autosta ja kaikkialla kuuluu siritys. Sudenkorento lentää ja niityllä kasvaa mesiangervoa, jonka makea tuoksu täyttää ilman. Painan hyttysen sormenpäällä ihoon ja näen kuinka veri purskahtaa sen sisältä. Hyttynen liikahtaa, vaikka on jo aivan lytyssä. Niityn takana on metsää ja taivas ylhäällä tuntuu korkealta. Päivästä on tulossa kuuma, tuuleton. Kuin maailma olisi risahtamassa tuleen, tarvittaisiin vain yksi kipinä.

Myöhemmin, kun olemme jo melkein perillä, kerään rohkeuteni ja kysyn äidiltä missä isä on nyt.

”Sinä olet fiksu poika. Ei sinulta mitään voi salata”, äiti sanoo ja hidastaa vauhtia. Auto lipuu kaupungin läpi, mutta kadut ovat vielä tyhjiä, ihmisiä ei juuri näy.

Tulemme rantakadulle ja äiti pysäköi Renault’n lehmuksen alle, sammuttaa moottorin. Hän näyttää olevan mietteissään ja sanoo, ettei isä mihinkään kauas ole mennyt, kyllä minä hänet vielä näen, jospa en huolehtisi liikaa. Ehkä äiti odottaa minun kysyvän vielä jotain, mutta en kysy mitään, ajattelen vain, että aikuiset puhuvat usein toista ja tekevät toista. He sanovat, että maailmassa on sääntöjä ja että asiat tapahtuvat tietyllä tavalla, vaikka ne eivät sitten tapahdukaan.

”En taida olla kummoinen äiti”, äiti sanoo, mutta minä ajattelen, että hän on yhtä hyvä äiti kuin kuka tahansa, vaikka enhän tiedä muista. Ja sanonkin sen hänelle:

”Minusta sinä olet hyvä äiti.”

”Hyvä niin sitten. Ehkä minä sitten olen. Jos kerran olet sitä mieltä.”

Nousemme autosta ja kävelemme hiekkarannalle, joka kaartuu kohti kaupunkia. Niemen kärjessä on puinen paviljonki, pieni torni ja

siellä valkoinen lippu. Laiturin päässä on hyppytorni ja rannalla pukukoppeja, jotka on maalattu valkeiksi. Rannalla ei ole ketään muita ja mereltä käy kevyt tuuli. Ylhäällä taivaalla näkyy vaalea, pumpulimainen kuu. On vaikea kuvitella, että joku tallustelee siellä paraikaa ja katselee meitä.

Äiti seisoo paljain jaloin hiekalla ja hänkin katselee kuuta. Hän siristää silmiään aamun valossa, niin kuin kaikki vastaukset löytyisivät taivaalta, jos vain jaksaisi odottaa, tuijottaa tarpeeksi kauan. Minä katselen äitiä ja mietin mitä isä mahtaa tehdä nyt. Nukkuuko hän vai katsooko hänkin taivaalle? Jos isä olisi tässä, hän sanoisi mitä tehdä ja minne mennä. Sitten mietin onko isällä ikävä minua ja rakastaako äiti vielä isää.

Äiti kävelee hiekalla ja kahlaa veteen. Hän kahlaa polvia myöten ja nostaa mekkonsa helmaa. Hän ei taida nähdä eikä kuulla mitään, tuijottaa vain taivasta. Ja hetken hän näyttää pieneltä tytöltä, ei äidiltä lainkaan. Sitten ajattelen, ettei äidin tarvitse koskaan huolehtia minusta, minä pärjäisin.

”Ovatko ne tosiaan tuolla?”

”Mikseivät olisi?”

”No kun aina kaikki ei onnistu. Joskus asiat eivät mene niin kuin haluaisi. Vaikka miten yrittäisi. Vaikka olisi suunnitellut kaiken niin kuin pitää.”

Riisun paidan ja housut, kävelen alushoususillani veden rajaan. Tunnen kuinka vesi huuhtelee nilkkoja, se on hyvin lämmintä. Tuuli tuntuu mukavalta iholla ja näen kuinka äiti kahlaa syvemmälle. Hänen mekkonsa kastuu, mutta hän kävelee yhä syvemmälle, kohta jo ui.

Näen valkean mekon lainehtivan veden pinnassa. Äiti kelluu ja huutaa missä oikein viivyn.

”Laiheliini”, hän huutaa vielä ja ottaa muutaman vedon syvemmälle kohti ulappaa. Lähdän kahlaamaan hänen peräänsä, tunnen veden nousevan lantiolle. Sukellan ja veden alla on hiljaista, kaikki muuttuu sumeaksi. Valo on kaunis ja kaikki yön tapahtumat ovat poissa. Minusta tuntuu kuin voisin jatkaa pitkään, viipyä veden

turvassa. Niin kuin vesi olisi pelkkää lohtua. Äitikin tuntee sen, siksi hän halusi tänne.

Sukellan pitkään, niin pitkään, että ilma loppuu. Kun tulen pintaan, olen jo lähellä äitiä.

”Mietin jo mihin sinä hävisit, että aiotko tosiaan sukeltaa kuuhun asti”, hän naurahtaa ja pyyhkäisee hiuksiani. Äidin lausahdus huvittaa minua ja alan miettiä miten sukeltaisin yhä pidemmälle, miten vesi alkaisi ohentua. Kuvittelen miten vesi liukuisi pitkin ihoa, muuttuisi pisaroiksi, jotka yksi kerrallaan haihtuisivat, ilmaksi ja valoksi, kevyeksi aineeksi, jossa voisi kellua. Kunnes huomaaisin olevani tähtien keskellä, ajelehtivani hyvin kaukana, leijuvani osana avaruuden tomua.